

Belastingssamenwerking
West-Brabant

Eindrapportage en adviezen na fase 1

'Project uniformering en vereenvoudiging belastingverordeningen'

Inleiding

In opdracht van het algemeen bestuur van de BWB is in de afgelopen maanden onderzoek verricht naar de mogelijkheden om te komen tot een verdergaande uniformering en vereenvoudiging van bepaalde belastingverordeningen van onze deelnemers. Dit onderzoek is in eerste aanleg beperkt gebleven tot de belastingsoorten waarvan de volledige uitvoering aan de BWB is overgedragen.

De voorgestelde wijzigingen zijn onder voorbehoud verwerkt in de desbetreffende concept-belastingverordeningen. De nieuwe zogenaamde 'BWB-modelverordeningen' kunnen, ná vaststelling door de afzonderlijke gemeenteraden van onze deelnemers, inwerking treden met ingang van het belastingjaar 2021.

De afzonderlijke deelnemers behouden uiteraard de autonome bevoegdheid om de voorgestelde wijzigingen al dan niet over te nemen.

Corona

De uitvoering van het project is anders gelopen dan wij aanvankelijk hadden gepland. Door de maatregelen als gevolg van de 'corona-crisis' van de afgelopen maanden hebben wij de resultaten van de uitgevoerde inventarisatie(s) niet optimaal met de deelnemers kunnen delen. Hierdoor heeft het project op de korte termijn niet de gewenste 'winstverwachting'. Bepaalde actiepunten lopen vertraging op en moeten door de omstandigheden worden doorgeschoven naar later dit jaar en zelfs naar 2021.

Doel

De belangrijkste doelstelling van dit project is het behalen van efficiency-voordelen. Uniformering of harmonisering leidt tot een doelmatigere uitvoering en controle van diverse belastingen en heffingen. Naar verwachting ook tot een beter beheersbare administratieve organisatie van de BWB en een betere dienstverlening.

Uitgangspunten

De VNG-modelverordeningen vormen de basis voor de nieuwe 'BWB-modelverordeningen'. Het format voldoet aan de eisen van 'DROP'. DROP staat voor: Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties. Het gebruik van DROP draagt bij aan een sneller en correcter publicatieproces, waarvoor iedere deelnemer zelf verantwoordelijk is en blijft.

Bij het opstellen van de nieuwe modellen zijn de aanbevelingen verwerkt die de V.N.G. in oktober 2019 heeft gedaan in de 'Handleiding uniformering objectafbakening gemeentelijke

belastingen' (Lbr.19/078). Dit betekent dat bij de afbakening van de belastingobjecten, indien mogelijk, aansluiting wordt gezocht bij de WOZ-objectafbakening.

Bij het opnemen van de facultatieve vrijstellingen in de verschillende belastingverordeningen is het verkrijgen van meer uniformiteit als voornaamste uitgangspunt genomen. Bestaande bepalingen die redactioneel verschillen maar inhoudelijk hetzelfde doel beogen zijn eenduidig gemaakt. Het laten vervallen van vrijstellingen die bij een beperkt aantal deelnemers voorkomen is eveneens in dit onderzoek meegenomen.

Het onderwerp 'kwijschelding' is buiten de scope van het project gehouden. Het is een politiek gevoelig onderwerp dat valt onder het minimabeleid dat bij uitstek valt onder de gemeentelijke autonomie. Om die reden zijn in dit onderzoek uitsluitend de verschillende beleidsuitgangspunten bij de deelnemers inzichtelijk gemaakt.

Fase 1

Adviezen

De belangrijkste wijzigingen en adviezen zijn als volgt samen te vatten:

1. Onroerende zaakbelastingen

De OZB-verordeningen van de deelnemers waren redelijk uniform. Enkele verschillen bestaan nog in de vrijstellingsbepalingen (artikel 4) en op het onderdeel kwijschelding (artikel 8).

Het betreft de facultatieve vrijstellingen voor onroerende zaken die bestemd zijn te worden gebruikt voor de publieke dienst in eigendom bij de gemeente, voor volkstuincomplexen en voor crematoria.

De vrijstelling voor publieke gebouwen kan zonder grote financiële consequenties vervallen en voorkomt discussies over de vraag welke gebouwen onder deze vrijstelling vallen.

Het belasten van volkstuincomplexen heeft gevolgen voor de eigenaren en gebruikers van deze complexen. De financiële impact ervan is gelet op het geringe aantal object beperkt. Alleen Dongen, Moerdijk en Oosterhout kennen deze vrijstelling.

De vrijstelling voor crematoria bestaat bij een aantal deelnemers waaronder de gemeente Oosterhout. De andere deelnemers (Breda, Bergen op Zoom en Roosendaal) waar een crematorium is gevestigd hebben deze vrijstelling niet. Daar worden crematoria belast.

Advies:

De bestaande vrijstellingen met betrekking tot publieke gebouwen en volkstuincomplexen met ingang van het belastingjaar 2021 te laten vervallen. In afwijking van het basis uitgangspunt, om de VNG-modelbepalingen te volgen, crematoria vanaf volgend jaar niet vrij te stellen voor de OZB. Hierdoor ontstaat voor deze objecten één uniforme beleidslijn die ook verdedigbaar is omdat het vaak commerciële partijen zijn die crematoria exploiteren.

2. Rioolheffing

Er is geen draagvlak om de bestaande verordeningen rioolheffing van de deelnemers in één keer te uniformeren. De jaarlijkse tariefberekening en de heffingsmaatstaven zijn namelijk gekoppeld aan de financiële paragraaf van het verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP). Deze zgn. 'vGRP's' worden in de regel voor een langere periode vastgesteld. De einddata van deze beleidsdocumenten zijn niet bij alle deelnemers gelijk.

Moerdijk is voornemens in 2020 een nieuw vGRP vast te stellen. Dit biedt kansen om de bestaande verordening van Moerdijk met ingang van 2021 verder te uniformeren. De BWB zal de gemeente Moerdijk in 2020 faciliteren bij de invoering van een nieuwe verordening riolheffing 2021.

Advies:

In de komende jaren en bij gelegenheid te streven naar verdere uniformering van de riolheffing en de wijze van heffen.

De uitwerking blijft nu beperkt tot het omzetten van de bestaande verordeningen naar het DROP-formaat. Daar waar mogelijk is redactie van de verordening zoveel mogelijk eenduidig gemaakt. Er is een modelverordening voor Rucphen gemaakt voor de riolheffing van de eigenaar. Voor de overige deelnemers is een model gemaakt voor de gebruikersheffing.

In de werkgroep is over twee nieuwe tarieven gesproken.

1. Een apart (lager) tarief voor percelen kleiner dan 40 m² of WOZ-waarde lager dan € 40.000. Met deze tariefstelling wordt het mogelijk om bijvoorbeeld garageboxen in de riolheffing te betrekken. Dit zal nog verder uitgewerkt moeten worden, o.a. voor de (meer) opbrengst versus de kostendekking en percelen waar geen water naar wordt toegevoerd, vallen die onder de belastingplicht.

2. Voor het tijdelijk gebruik van de gemeentelijke riolering of gemeentewater, bijvoorbeeld voor lozingen door bronneringen of bodemsanering, kan een apart tarief opgenomen worden. Verschillende deelnemers hebben hierom verzocht.

Dit wordt verder onderzocht naar de (on)mogelijkheden.

Advies:

Deelnemers informeren over het opnemen van deze nieuwe tarieven.

3. [Hondenbelasting](#)

Oosterhout heeft als enige deelnemer in de bestaande verordening hondenbelasting een vrijstelling staan voor houders van politiehonden. Voorgesteld wordt de vrijstelling voor politiehonden vanaf 2021 niet in de BWB modelverordening op te nemen. Dit heeft consequenties voor de politiehondenbezitters in de gemeente Oosterhout.

Note: Zundert heeft aangegeven voornemens te zijn deze belasting af te schaffen.

Advies:

Vrijstelling voor politiehonden vanaf 2021 niet in de BWB modelverordening op te nemen.

4. [Forensenbelasting](#)

Door aanpassing van de maatstaf van heffing ontstaat een volledig uniforme verordening. Het model gaat uit van een maatstaf gelijk aan de heffingsmaatstaf van de OZB, een percentage als tarief en een minimaal of maximaal bedrag per woning. Waarschijnlijk heffen nog twee deelnemers (Rucphen en Woensdrecht) forensenbelasting in 2021.

Note: Zundert heeft aangegeven voornemens te zijn deze belasting af te schaffen.

Advies:

BWB-modelverordening forensenbelasting in 2021 te hanteren.

Fase 2

Reclamebelasting

Bij deze belasting blijkt het lastig om alle verordeningen op één lijn te krijgen. Dit komt door de inrichting van de verordeningen die vergelijkbaar is met een BIZ-heffing. Vóór de vaststelling van deze belasting heeft iedere deelnemer maatwerkafspraken gemaakt met plaatselijke ondernemersverenigingen/fondsen over de wijze van heffing van deze belasting en de bestemming van de opbrengst. Dit maakt het nu moeilijk om reeds gemaakte afspraken achteraf te wijzigen om bestaande verordeningen verder te kunnen uniformeren.

Toch is het gelukt om bepaalde artikelen, waaronder de vrijstellingsbepalingen in de BWB-modelverordening reclamebelasting eenduidig te maken.

Advies:

In het belang van een efficiënte uitvoering en controle van deze heffing verdient het aanbeveling om de modelbepaling van de vrijstellingen (artikel 4) al met ingang van 2021 in de bestaande verordeningen op te nemen. In voornoemd artikel staan enkele bepalingen die bij één deelnemer van toepassing zijn. Deze zijn optioneel en naar keuze op te nemen.

Voor nieuwe in de toekomst vast te stellen verordeningen uitgaan van een uniform BWB-model, waarin één variant is opgenomen voor de maatstaf van heffing (artikel 5) en eenzelfde tariefstructuur (artikel 6).

5. Precariobelasting

De bestaande verordeningen precariobelasting zijn omgezet naar een BWB-model. De bestaande vrijstellingen zijn zo mogelijk samengevoegd en algemener omschreven. Het bleek moeilijk om het aantal vrijstellingen te beperken. Bepaalde vrijstellingen hebben namelijk een politieke achtergrond en die is per deelnemer verschillend.

Advies:

In het belang van een efficiënte uitvoering en controle van deze heffing kan de modelbepaling van de vrijstellingen (artikel 4) al met ingang van 2021 bij alle deelnemers van toepassing zijn. Dit geldt overigens voor de gehele BWB-modelverordening precariobelasting. In voornoemd artikel staan enkele bepalingen die bij één deelnemer van toepassing zijn. Deze zijn optioneel en naar keuze op te nemen.

6. Toeristenbelasting

De bestaande verordeningen toeristenbelasting zijn omgezet naar een BWB-model. Een aantal artikelen verdient nog extra aandacht. Dit betreft de vrijstellingsbepalingen (artikel 4), de forfaitaire berekeningswijze van de maatstaf van heffing (artikel 5) en het belastingtarief (artikel 6).

Advies:

1. Heffing van arbeidsmigranten

Er is geen eenduidig beleid bij de deelnemers bij het heffen van toeristenbelasting ter zake van verblijf door arbeidsmigranten en bij particulier/bedrijfsmatig verhuurde woningen (B&B en AirB&B). Dit is onrechtvaardig ten opzichte van de overige belastingplichtigen.

Het verdient aanbeveling om bij alle deelnemers één lijn te trekken en dezelfde uitgangspunten te hanteren voor wat betreft het al dan niet belasten van arbeidsmigranten.

Dit is ook in het belang van de uitvoering en controle van de heffing. Arbeidsmigranten verblijven meestal bij agrarische objecten of in particulier/bedrijfsmatig verhuurde woningen. Dit maakt het moeilijk om een totaaloverzicht te maken van de locaties waar deze groep verblijf houdt.

2. Vrijstellingen

Voor een drietal bestaande vrijstellingsbepalingen is een gezamenlijke afweging nodig om deze al dan niet in de BWB-modelverordening op te nemen. Opnemen betekent dat deze vrijstellingen bij alle deelnemers van toepassing worden. Dit heeft gevolgen voor de belastingopbrengst.

Het advies is om in fase 2 van het project, na overleg met de deelnemers, hierover duidelijkheid te krijgen.

Het betreft de vrijstelling voor het verblijf door jeugdgroepen begeleid door vrijwilligers (met een niet-commercieel doel) die alleen in Bergen op Zoom bestaat (artikel 3, vijfde lid). Verder heeft Woensdrecht een tweetal vrijstellingen, namelijk voor verblijf bij educatieve bijeenkomsten (artikel 3, zesde lid) en voor verblijf bij vakantieparken door personen met een handicap of beperking alsmede de verzorgers (artikel 3, zevende lid).

3. Berekeningswijze van heffingsmaatstaf

De toeristenbelasting kan op meerdere manieren worden berekend. Er zijn drie opties, namelijk heffen op basis van werkelijk aantal verblijven (hoofregel), een forfaitaire regeling of een alternatieve maatstaf (bijv. % van vergoeding).

De deelnemers hadden een voorkeur voor een forfaitaire regeling.

Het advies is om deze optie in fase 2 van het project nader uit te werken en voor te bereiden. Betrokkenheid van deelnemers zelf is hierbij nadrukkelijk noodzakelijk, voor de communicatie richting degenen die gelegenheid tot verblijf bieden (hotels, campings e.d.).

4. belastingtarief

Er bestaat op dit onderdeel van de verordening geen uniform beleid. Sommige deelnemers kennen één tarief per overnachting en anderen hebben een differentiatie afhankelijk van de verblijfsaccommodatie. Tarievenbeleid valt onder de autonomie van de deelnemer.

Om te komen tot een uniforme BWB-modelverordening is het advies om ook dit onderdeel met de deelnemers te bespreken en te bezien of hierin qua redactie één lijn kan worden gevonden.

7. Watertoeristenbelasting

De bevindingen die bij de inventarisatie van deze belasting naar voren zijn gekomen komen in grote lijnen overeen met die van de toeristenbelasting.

8. Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Het is bijna een onmogelijke opgave om te komen tot één uniforme BWB-modelverordening afvalstoffenheffing en reinigingsheffingen. Dit komt doordat de inzameling van het huishoudelijk afval bij alle deelnemers anders is ingericht en in grote mate is bepaald door politieke keuzes die in het verleden zijn gemaakt. Er bestaan verschillende DIFTAR-systemen en een tweetal deelnemers zamelt ook nog bedrijfsafval in.

Er zijn deelnemers die hanteren een tariefstelling afhankelijk van de samenstelling van het huishouden en anderen brengen een vast tarief per perceel in rekening in combinatie met een eindafrekening per aanbidding (containerlediging of inworp in ondergrondse verzamelcontainer).

Met een verwijzing van de maatstaf van heffing en belastingtarief naar de bij de verordening behorende tarieventabel, is het toch mogelijk om een verdergaande uniformering door te voeren. De verordening wordt redactioneel zoveel mogelijk eenduidig en de bestaande verschillen in maatstaven en tarieven worden zichtbaar gemaakt in de afzonderlijke tarieventabel. V.N.G. heeft haar modelverordening op dezelfde wijze opgezet.

Het voorstel om de verordening en tarieventabel op die manier in te richten geldt zowel voor de afvalstoffenheffing als de reinigingsheffingen.

Advies:

Deelnemers hanteren verschillend beleid als het gaat om het inzamelen van extra medisch afval. Dit is een punt van aandacht. Het verdient aanbeveling om een gelijklopende vrijstellingsbepaling op te nemen, dan wel te zoeken naar een andere inzamelingsmethode zodat deze vrijstellingsbepaling kan komen te vervallen. Hierdoor wordt de uitvoering van de heffing eenvoudiger.

Resultaat en conclusie

De resultaten van de uitgevoerde inventarisaties in projectfase 1 en deels in fase 2 zijn uitgewerkt in een aantal zogenaamde BWB-modellen. Er is nog een aantal zaken waarover de deelnemers een standpunt moeten innemen. De voornaamste conclusie is dat het eerste deel van het project (fase 1) zonder meer iets heeft opgeleverd. De winstverwachting is op de korte termijn echter niet direct meetbaar en merkbaar voor de deelnemers, maar heeft op de langere termijn zeker effect op de bedrijfsvoering en dienstverlening van de BWB.

Een nadere uitwerking van projectfase 2 en in de toekomst fase 3 (overige belastingverordeningen) kan ongetwijfeld leiden tot meer uniformiteit en een verdergaande vereenvoudiging van diverse belastingen en heffingen.

Vervolg

Fase 2 → 2^e helft van 2020 en 1^e helft 2021

Uitgangspunt is samen overleggen over alle aspecten van de verordening.

Vanuit de belangrijkste doelstelling van deze opdracht, het behalen van efficiency-voordelen.

Fase 3 → overige belastingverordeningen van de belastingsoorten die de deelnemers zelf uitvoeren in 2021/2022 inventariseren en zo mogelijk verder uniformeren.